

“Us quedareu ben sorpresos del papa Francesc”

Professor Boff, un cop us vaus asabentar de la decisió a Roma, us va sentir sorprès, entusiasmat o esglaiat?

—Jo ja esperava que el nou papa prengué el nom de Francesc, va ser talment com una predicció de l'avenir. Per tant, la meua reacció va ser més aviat de satisfacció. Alhora vaig sentir l'esperança que, per fi, alguna cosa havia canviat en aquesta catastròfica església encrostada. I és que la decisió del nom és programàtica: Francesc d'Assís representa una església que predica a favor dels pobres i dels oprimits, amb una forta consciència pel medi ambient i contra la fastuositat.

—Us va decebre el fet que el cardenal Odilo Scherer de São Paulo no fos en el conclave l'escollit?

—Per l'amor de Déu! Malgrat que qualsevol cosa és millor que Ratzinger a la càtedra de sant Pere, Scherer és un ultraconservador que ha anat ocupant tots els càrrecs de la cúria. M'alegra el fet que el papa vingui d'Amèrica del Sud, de la regió amb més catòlics del món, i no pas, com d'habitud, d'Europa. El centre de gravetat del cristianisme és, des de fa temps, el Tercer Món. En aquest sentit, l'elecció d'un papa sud-americà n'ha estat la recompensa. Però encara més important és el canvi de rumb cap a l'església de la humilitat i la modèstia. I el nou papa hi està a favor.

—El cardenal Bergoglio ha llançat crítiques contra els teòlegs de l'alliberament com vostè, i els ha acusat de ser massa d'esquerres i marxistes.

—A l'Argentina els teòlegs crítics han adoptat posicions diferents de les dels meus amics i jo al Brasil. No opten per una església de l'alliberament, però sí per una *església del poble*, fins i tot durant la dictadura. És per això que Bergoglio és conegut com el *cardenal dels pobres*. Va endinsar-se als barris de barraques i va parlar amb la gent que

El teòleg de l'alliberament Leonardo Boff (Concòrdia, Brasil, 1938) es va convertir en un dels opositors més prominents de l'església catòlica per l'aïllament del Vaticà. El 1985 la cúria el va suspendre de les seves activitats acadèmiques. L'any 1992 Boff va abandonar el sacerdoci i el 2001 va rebre el Premi Nobel Alternatiu. Actualment viu a Petròpolis, a prop de Rio de Janeiro, i és casat amb una activista mediambiental.

hi vivia; va denunciar les injustícies socials. Bergoglio donava exemple de tot allò que predicava. Vivia en un pis petit, cuinava ell mateix i mai no va fer servir cap cotxe oficial. Sempre va ser proper al poble, això ho sé de primera mà.

—El va conèixer?

—Sí, fa uns quants anys, en un congrés a l'Argentina. Va fer un discurs molt intel·ligent, ens vam caure bé de seguida.

—Sembleu molt entusiasmat. Però el nou papa és un ultraconservador que està en contra dels mètodes anticonceptius, del matrimoni de sacerdots, del paper de la dona a l'església i dels casaments d'homosexuals...

—Aquestes són les directrius del Vaticà, i tots els alts dignataris s'hi han de cenyir. No es pot qüestionar res. Ara, això pot canviar.

—Així doncs, hi ha evidències que indiquin que Bergoglio té un pensament més liberal?

—Sí, fa uns quants mesos va permetre expressament que una parella del mateix sexe adoptés un nen. A més, no va trencar mai el contacte amb els sacerdots que van ser expulsats de l'església per haver-se casat. I mai no va deixar que ningú el fes desviar de la seva línia: estar al costat dels pobres, i, en cas extrem, contra els poderosos.

—Amb tot, se li recrimina que durant la dictadura militar no protegís dos dels seus jesuïtes més fidels, i es diu que fins i tot els hauria arribat a traïr.

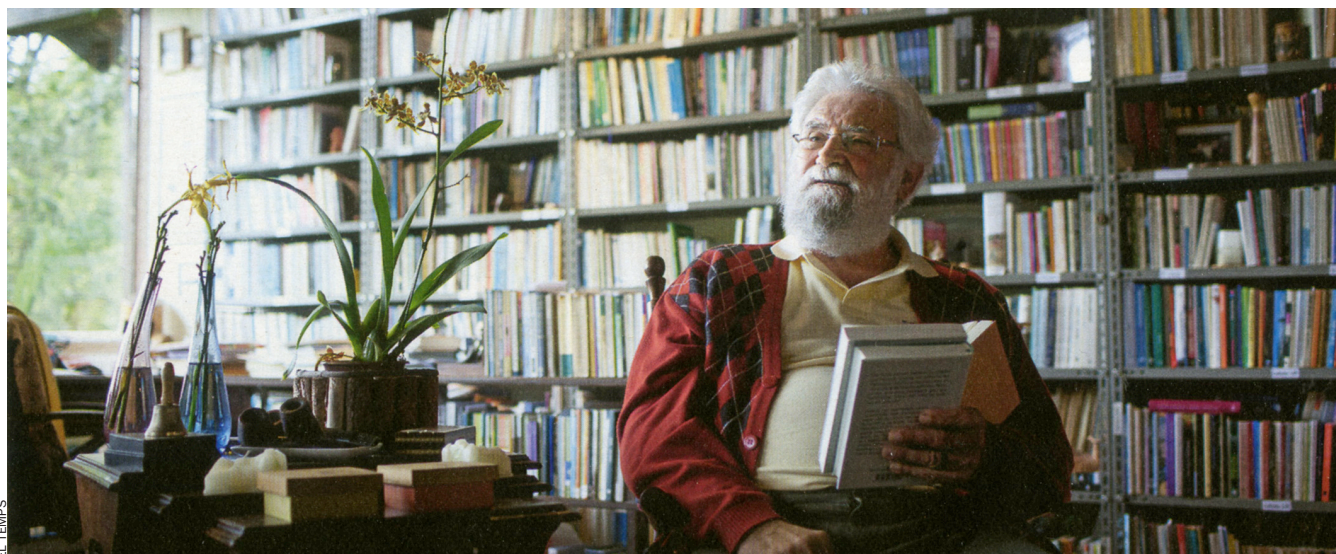
—Conec bé aquestes incriminacions. En aquest cas, prenc les paraules del guanyador del Nobel de la Pau i opositor al règim Adolfo Pérez Esquivel, que va ser torturat i coneix bé el que va passar. Ell va dir: sí que hi va haver bisbes que van ser còmplices de la dictadura, però Bergoglio no ho va ser.

—Això ho contradiuen familiars propers dels torturats.

—Fins ara no hi ha cap indicati de cap comportament sospitós. Just al contrari, va amagar molts sacerdots i els va salvar. Jo mateix vaig conèixer Orlando Yorio, un dels dos jesuïtes a qui, suposadament, Bergoglio hauria traït. Ell no em va parlar mai d'aquestes incriminacions.

—Què li aconsellàrieu al papa Francesc? Què hauria de fer primer de tot?

—L'església catòlica té molts pro-

Leonardo Boff: "El que ha passat a Roma ha estat revolucionari: un eclesiàstic d'Amèrica del Sud ha estat escollit per a la càtedra de sant Pere".

blesmes que encara ha de solucionar, es troba en un estat lamentable. Pel que fa a Benet XVI, de primer va mirar de consolidar el sistema de poder del Vaticà, va governar amb un rigor fonamentalista, va ser l'àngel estrangulador de l'església. Els quasi vuit anys de pontificat van ser encara pitjor del que m'hauria arribat a imaginar. El nou papa hauria de superar tots aquests escàndols, potenciar els diàlegs oberts, democràtics i sense tabús sobre el celibat, els mètodes anticonceptius i el rol de les dones. A més, hauria d'estendre aquest clima de ruptura. Sincerament crec que ho farà.

—Quins passos l'identificarien com un reformista?

—Ha de descentralitzar l'església i concedir més poder de decisió als representants de cada continent i país. Darrere els murs del Vaticà, hi ha molts problemes que resten opacs. No seria una cosa bona organitzar una congregació a Àsia o a Àfrica? I si el centre dels drets humans de l'església es desplaçés a l'Amèrica Llatina?

—Precisament vós coneixeu les forces paralitzadores del Vaticà. Bergoglio no té gaires bones connexions a la cúria, com hauria de trencar aquest encrostament?

—Ara ell és papa, pot fer-ho tot. Us quedareu ben sorpresos de tot el que Francesc aconseguirà. Però necessita una ruptura de les tradicions. Cal seguir la ruta que mena de la cúria corrupta del Vaticà cap a una església universal que se centri en temes nous i importants: la desigualtat entre pobresa i riquesa o els

buits jurídics. El que ha passat a Roma ha estat revolucionari: un eclesiàstic d'Amèrica del Sud ha estat escollit per a la càtedra de sant Pere.

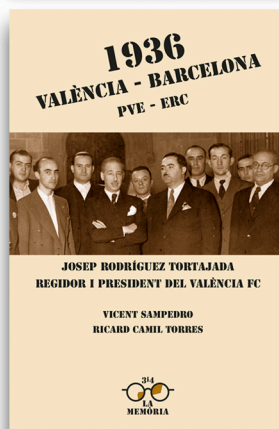
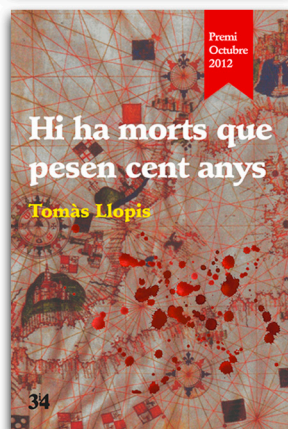
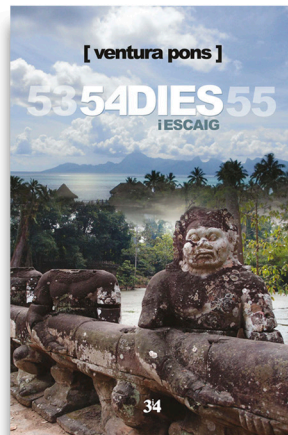
—Creu que el seu predecessor encara s'hi immiscirà?

—Més aviat no. Les forces de Ratzin-

ger ja estan esgotades, es retirarà totalment. Ja és prou d'haver-se de preparar per a la gran trobada amb el Senyor.

Erich Follath
© Der Spiegel

Traducció: Gemma Repiso

Edicions Tres i Quatre / València

NOVETATS
34

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra
botiga virtual en
www.tresiquatre.com